

Προϋπολογισμός 2008
Εισήγηση του Γιώργου Παπακωνσταντίνου, Ειδικού Αγορητή του ΠΑΣΟΚ
Βουλευτή Νομού Κοζάνης

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο προϋπολογισμός του κράτους δεν είναι ένα βιβλίο εσόδων-εξόδων. Αποτυπώνει με τον πιο ανάγλυφο τρόπο τις συγκεκριμένες επιλογές της κάθε κυβέρνησης: την αντίληψή της για τον τρόπο ανάπτυξης της χώρας, τις προτεραιότητές της για χρηματοδότηση, και ίσως το πιο σημαντικό, τις επιλογές της για το ποιος πληρώνει .

Ο προϋπολογισμός του 2008 είναι ο 4^{ος} προϋπολογισμός της κυβέρνησης της ΝΔ και ορισμένα πράγματα αναδεικνύονται πλέον με μεγάλη σαφήνεια: η απουσία ενός νέου αναπτυξιακού σχεδίου για τη χώρα, η έλλειψη μέτρων τόνωσης της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας, η μεταφορά φορολογικών βαρών στα μεσαία και χαμηλά στρώματα, η υποχρηματοδότηση του κοινωνικού κράτους, η εγκατάλειψη των δημοσίων επενδύσεων ως αναπτυξιακού μοχλού.

Εξίσου σαφείς είναι και οι υποσχέσεις χωρίς αντίκρισμα, οι δεσμεύσεις που δεν υλοποιήθηκαν:

- Η ΝΔ υποσχέθηκε αύξηση του ετήσιου ρυθμού ανάπτυξης άνω του 5%, και τελικά είχαμε επιβράδυνση: από το 4,8% το 2003 στην αισιόδοξη εκτίμηση του προϋπολογισμού για 4% ανάπτυξη το 2008. Η επιβράδυνση αυτή στο ρυθμό ανάπτυξης έρχεται σε περίοδο επιτάχυνσης της ανάπτυξης στην ΕΕ (από 1,1% το 2003 στην πρόβλεψη για 2,8% το 2008), με αποτέλεσμα την επιβράδυνση και της σύγκλισης του κατά κεφαλήν εισοδήματος της χώρας μας με αυτό των άλλων χωρών της ΕΕ. Η δε επιβράδυνση θα ήταν ακόμη μεγαλύτερη αν δεν υπήρχε η πρόσκαιρη αύξηση της οικοδομικής δραστηριότητας που προκλήθηκε από τα εκβιαστικά μέτρα της κυβέρνησης, όπως η επιβολή του ΦΠΑ και οι αυξήσεις στις αντικειμενικές αξίες.
- Η ΝΔ υποσχέθηκε ένα αυτοτροφοδοτούμενο μοντέλο ανάπτυξης αλλά η μεγέθυνση στηρίζεται όλο και περισσότερο στις επενδύσεις στην κατοικία, χωρίς σημαντική αύξηση των επενδύσεων που ενισχύουν και εκσυγχρονίζουν τον παραγωγικό ιστό. Ο εξωτερικός τομέας της οικονομίας εξακολουθεί να έχει αρνητική συμβολή στην ανάπτυξη, με ρεκόρ στο έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών που το 2008 αναμένεται να ξεπεράσει το 14% του ΑΕΠ, διπλάσιο του ελλείμματος του 2003. Η ανάπτυξη συνεχίζεται να στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στην ιδιωτική κατανάλωση, η οποία όμως κάμπτεται πλέον καθώς ο δανεισμός των νοικοκυριών έχει αυξηθεί δραματικά (από 40 δις Ευρώ το 2003 σε άνω των 90 δις Ευρώ το 2007).
- Η ΝΔ υποσχέθηκε αύξηση της χρηματοδότησης της Παιδείας ώστε να περάσει το 5% του ΑΕΠ, αλλά τα κονδύλια για την Παιδεία ως ποσοστό του ΑΕΠ παραμένουν καθηλωμένα και το 2008 και είναι σήμερα χαμηλότερα από το επίπεδο του 2003, και τα χαμηλότερα στην ΕΕ των 15. Μετά δε την πρόσφατη αναθεώρηση του ΑΕΠ ο στόχος του 5% φαίνεται να έχει οριστικά εγκαταλειφθεί από την κυβέρνηση για την οποία «η παιδεία αποτελεί πρώτη προτεραιότητα».
- Η ΝΔ υποσχέθηκε αύξηση των Δημοσίων Επενδύσεων εις βάρος των καταναλωτικών δαπανών και μείωση της σπατάλης κατά 10 δις € τον χρόνο. Τελικά το μόνο που μειώθηκε ήταν οι Δημόσιες Επενδύσεις οι οποίες το 2008 αναμένεται να ανέρχονται στο 3,8% του ΑΕΠ, όταν το 2000 ήταν

5,4% του ΑΕΠ. Υποσχέθηκε επιτάχυνση του ΚΠΣ. Αντ' αυτού το περιέκοψε με δική της πρωτοβουλία το 2006 κατά 1,8 δις €, ενώ η υλοποίηση επιβραδύνθηκε (αύξηση 36% το 2002 και 40% το 2003, μείωση 4% το 2004, αύξηση 34% το 2005 εξαιτίας της αναδρομικής ένταξης στο ΚΠΣ τελειωμένων έργων που είχαν γίνει επί ΠΑΣΟΚ με εθνικούς πόρους, και αύξηση 9% το 2006). Υποσχέθηκε ανάπτυξη της περιφέρειας. Αλλά ανάπτυξη της περιφέρειας με μείωση των Δημοσίων Επενδύσεων και περικοπή του ΚΠΣ δεν γίνεται.

ΕΣΟΔΑ/ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Το σκέλος των εσόδων στον προϋπολογισμό σηματοδοτεί καθαρά τις πολιτικές επιλογές της κυβέρνησης γιατί απαντά σε μία θεμελιώδη ερώτηση: **ποιος πληρώνει**. Και από τα στοιχεία του προϋπολογισμού για τα έσοδα φαίνεται πως εδώ είναι και η κατεξοχήν διαχωριστική γραμμή μεταξύ της πολιτικής που πρεσβεύει το ΠΑΣΟΚ και αυτής που εφαρμόζει η ΝΔ.

Για το ΠΑΣΟΚ η δίκαιη απάντηση στο ερώτημα «ποιος πληρώνει» είναι αυτή που δίνει και τη δικαιολογητική βάση και τις χρηματοδοτικές προτεραιότητες στο σκέλος των δαπανών. Εμείς θέλουμε τα έσοδα του Π/Υ να μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες για ένα σύγχρονο κοινωνικό κράτος αλλά και να προκύπτουν έτσι ώστε ο πολίτης να έχει την αίσθηση του δικαίου. Το φορολογικό σύστημα συνεπώς οφείλει να λειτουργεί ως κίνητρο για την ανάπτυξη αλλά κυρίως και ως αναδιανεμητικό εργαλείο προς την κατεύθυνση της δίκαιης κατανομής των φορολογικών βαρών και της ανακούφισης των μεσαίων και χαμηλών στρωμάτων.

Για τη ΝΔ επίσης το φορολογικό σύστημα λειτουργεί ως αναδιανεμητικό εργαλείο, αλλά προς την κατεύθυνση μίας αντίστροφης αναδιανομής: από τους πολλούς στους λίγους. Λειτουργεί για να εξυπηρετήσει συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες και συμφέροντα. Με τον προϋπολογισμό του 2008 συνεχίζεται η πολιτική της μεταφοράς φορολογικών βαρών των προηγούμενων προϋπολογισμών: από την άμεση στην έμμεση φορολογία που πλήττει κατεξοχήν τα χαμηλά και μεσαία εισοδήματα, από τα νομικά στα φυσικά πρόσωπα (από τις επιχειρήσεις στα νοικοκυριά), και από τη φορολόγηση των υψηλών εισοδημάτων σε αυτή των μέσων και χαμηλών εισοδημάτων.

Με την φορολογική πολιτική που ακολουθεί η κυβέρνηση της ΝΔ, και μετά την αναθεώρηση του ΑΕΠ, το φορολογικό μας σύστημα αποκλίνει όλο και περισσότερο από αυτά των προηγμένων χωρών της ΕΕ των 15. Η συνολική φορολογική επιβάρυνση ως ποσοστό του ΑΕΠ - άμεση φορολογία συν έμμεση φορολογία συν ασφαλιστικές εισφορές - στη χώρα μας είναι περίπου κοντά στο 30%, σημαντικά χαμηλότερη από το μέσο ευρωπαϊκό όρο που είναι 40%. Είναι κάτω και από το μέσο όρο των νέων χωρών μελών της ΕΕ. Μοιάζουμε δηλαδή φορολογικά περισσότερο με την Σλοβενία απ' ότι με το Βέλγιο, την Ολλανδία και την Ιρλανδία.

Με τα σημερινά φορολογικά έσοδα ως ποσοστό του ΑΕΠ δεν μπορεί να χρηματοδοτηθεί ένα σύγχρονο Ευρωπαϊκό κοινωνικό κράτος. Εάν αποδεχτούμε αυτή τη βασική αρχή πρέπει να δούμε πως μπορεί να γίνει αύξηση των εσόδων αλλά με δίκαιο τρόπο. Τα τακτικά έσοδα του κράτους για το 2007 ήταν συνολικά 51,8 δις. € ενώ για το 2008 η κυβέρνηση ελπίζει να εισπράξει 58,1 δις. Από αυτά τα έσοδα 17,2 δις αφορούν φόρους εισοδήματος (εκ των οποίων 10,9 δις επιβαρύνουν τα φυσικά πρόσωπα και 4,9 δις τα νομικά πρόσωπα), και 32,6 δις αφορούν έμμεσους φόρους (εκ των οποίων 19,9 δις ο ΦΠΑ και 9,6 δις οι φόροι κατανάλωσης).

Η προβλεπόμενη αύξηση των εσόδων για το 2008 είναι 12,5% και αντιστοιχεί σε 6,3 δις €. Η αύξηση αυτή είναι σημαντικά υψηλότερη από αυτήν του ονομαστικού ΑΕΠ (7%) και το κράτος θα εισπράξει ως αποτέλεσμα 2,6 δις. € περισσότερο από ότι «δικαιολογεί» η αύξηση του ΑΕΠ. Δικαιολογείται αυτή η αύξηση; Η απάντηση στο ερώτημα αυτό εξαρτάται από το «ποιος πληρώνει» αλλά και από το κατά πόσον αξιοποιούνται οι πόροι αυτοί παραγωγικά.

Ως προς την αξιοποίηση των πόρων, η εμπειρία των τελευταίων ετών δείχνει πως η αύξηση των φορολογικών εσόδων καλύπτει κυρίως «ανελαστικές» λειτουργικές και άλλες δαπάνες και όχι επενδύσεις αναπτυξιακές αλλά και επενδύσεις που εμβαθύνουν την κοινωνική συνοχή -- σε τομείς όπως η παιδεία, η υγεία και το κοινωνικό κράτος.

Ως προς την πηγή των εσόδων, δύο είναι τα βασικά χαρακτηριστικά της πολιτικής για τα έσοδα τα τελευταία χρόνια: μετατόπιση του βάρους από άμεσους στους έμμεσους φόρους, και από νομικά σε φυσικά πρόσωπα. Ενώ τα έσοδα από τη φορολογία ως ποσοστό του ΑΕΠ τα τελευταία χρόνια είναι σχεδόν σταθερά, η κυβέρνηση της ΝΔ μετέβαλε τη σύνθεση αυτών που επιβαρύνονται, πλήττοντας τα εισοδήματα από εργασία (χαμηλά και μεσαία εισοδήματα) και ευνοώντας τα εισοδήματα από κεφάλαιο.

ΕΜΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ

Οι έμμεσοι φόροι είναι αναλογικοί και πλήττουν κυρίως τα χαμηλά και μεσαία εισοδήματα. Το ΠΑΣΟΚ έχει συνεπώς ως στόχο την ανατροπή της επιδείνωσης της σχέσης έμμεσων προς άμεσους φόρους. Στην κατάταξη των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με βάση το βάρος της έμμεσης φορολογίας, η χώρα μας βρίσκεται στα υψηλότερα επίπεδα με την έμμεση φορολόγηση να αφορά το 40% της συνολικής φορολόγησης (με βάση στοιχεία του 2004). Η χώρα μας προσεγγίζει τη συμπεριφορά των νέων Κρατών Μελών που έχουν παρόμοιο επίπεδο (40%), ενώ στην ΕΕ των 15 η έμμεση φορολογία αφορά το 35% της συνολικής φορολόγησης.

Με την πολιτική που είχαν εφαρμόσει οι κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ, η αναλογία έμμεσων προς άμεσους φόρους είχε σταδιακά βελτιωθεί. Κατά την περίοδο 1995-2003, η Ελλάδα αποτελεί το κράτος μέλος της Ε.Ε. με τη μεγαλύτερη μείωση της συνεισφοράς της έμμεσης φορολόγησης στα συνολικά φορολογικά έσοδα με αποτέλεσμα τη σημαντική βελτίωση της αναλογίας έμμεσων και άμεσων φόρων (από 1,8 το 1995 σε 1,4 το 2004).

Η ΝΔ αντί να συνεχίσει αυτήν την πρόοδο επιδεινώνει τα χαρακτηριστικά που έχει ήδη το Ελληνικό φορολογικό σύστημα με τη συνεχή αύξηση των έμμεσων φόρων που πληρώνονται από όλους τους φορολογούμενους, ανεξαρτήτως της φοροδοτικής τους ικανότητας, καθιστώντας το φορολογικό σύστημα πιο άδικο. Ο λόγος έμμεσων προς άμεσους φόρους, επιδεινώθηκε δραματικά σε μόλις λίγα χρόνια. Από το 1,4 στο οποίο είχε μειωθεί το 2003, αυξήθηκε στο 1,45 το 2007 και το 2008 εκτοξεύεται στην αναλογία-ρεκόρ του 1,49.

Η προβλεπόμενη αύξηση των έμμεσων φόρων το 2008 είναι άνευ προηγουμένου: 4 δις €, ήτοι 14% αύξηση, διπλάσια από την ονομαστική αύξηση του ΑΕΠ. Για το ΦΠΑ προβλέπεται αύξηση 13,6%, ή 2,4 δις Ευρώ. Παρόμοια αύξηση σημαίνει ελαστικότητα εσόδων 1,9 για το 2008 και είναι πρωτόγνωρη: συνεπώς είτε η κυβέρνηση δεν θα πιάσει τους στόχους που έχει θέσει είτε θα αυξήσει τους

συντελεστές ΦΠΑ κατά 1-2 μονάδες. Αυτό είναι και ένα από τα λιγότερο καλά κρυμμένα μυστικά του φετινού προϋπολογισμού.

Αντίστοιχα στα έσοδα του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης (ΕΦΚ) καυσίμων προβλέπεται πρωτοφανής αύξηση κατά 43,6% το 2008 (€4,1 δις.) σε σχέση με το 2007 (€2,9 δις.), λόγω και της εξομοίωσης του πετρελαίου κίνησης με το πετρέλαιο θέρμανσης. Αν επιστραφεί στα νοικοκυριά και στους αγρότες ο φόρος του πετρελαίου θέρμανσης γιατί δεν εγγράφεται στις επιστροφές φόρων; Θα δώσει τελικά η Κυβέρνηση το φόρο πίσω στα νοικοκυριά;

ΑΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ

Η Ελλάδα είναι η χώρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση με τη σχεδόν χαμηλότερη άμεση φορολογία ως ποσοστό του ΑΕΠ. Προσεγγίζουμε τη συμπεριφορά των νέων κρατών μελών με έσοδα από άμεση φορολογία στο 8% του ΑΕΠ. Ο μέσος όρος των εσόδων από την άμεση φορολογία στην ΕΕ των 15 είναι 13% του ΑΕΠ, με ακραίο παράδειγμα την περίπτωση της Δανίας με έσοδα από την άμεση φορολογία στο 30% του ΑΕΠ.

Από το 2004 αντί να υπάρχει σύγκλιση με το μέσο όρο της ΕΕ βλέπουμε περαιτέρω μείωση της αναλογίας των άμεσων φόρων στο σύνολο των φορολογικών εσόδων: από 9,25% το 2004 στο 8,2% το 2007. Η μείωση αυτή όμως οφείλεται αποκλειστικά στην υποχώρηση των εσόδων άμεσης φορολογίας από τα νομικά πρόσωπα, τις επιχειρήσεις.

Ποιος πληρώνει τους άμεσους φόρους; Τα νοικοκυριά, και αυτό όλο και περισσότερο. Περίπου το 70% των άμεσων φόρων πληρώνεται από τα νοικοκυριά, το 30% από τις επιχειρήσεις. Ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων το 2004 ήταν €7,8 δις. Το 2008 έφθασε τα €10,8 δις. Αντίθετα τα νομικά πρόσωπα το 2007 πληρώνουν λιγότερο φόρο από ό,τι το 2004 σε ονομαστικούς όρους. Για κάθε 100 € που πλήρωναν το 2003 τα νοικοκυριά οι επιχειρήσεις πλήρωναν 63 €. Το 2008 για κάθε 100 € θα πληρώνουν 45 €. Έχουμε δηλαδή, μια σαφέστατη ριζική αλλαγή στην άμεση φορολογία, σε όφελος των επιχειρήσεων.

Η αφαίμαξη συνεχίζεται και το 2008. Τα έσοδα από τη φορολογία φυσικών προσώπων αυξάνονται κατά 7,2%, ενώ τα έσοδα από τη φορολογία νομικών προσώπων (επιχειρήσεις) προβλέπεται να αυξηθούν κατά 4,6%. Το σύνολο της αύξησης των άμεσων φόρων (€3 δις) πληρώνεται από τα φυσικά πρόσωπα (μισθωτούς, συνταξιούχους, ελεύθερους επαγγελματίες, μικρούς επιχειρηματίες και αγρότες). Εάν από το φόρο των επιχειρήσεων, αφαιρέσουμε τις επιστροφές φόρων, τότε μόνο ο πρόσθετος φόρος που πληρώνουν οι μισθωτοί και οι συνταξιούχοι από το 2004 έως σήμερα, υπερβαίνει το φόρο που πληρώνουν συνολικά οι επιχειρήσεις!!

Θα πρέπει να σημειωθεί πως ακόμα και η μικρή αύξηση φορολογικών εσόδων από τα νομικά πρόσωπα που αποτυπώνεται στον προϋπολογισμό αμφισβητείται. Το τελευταίο Στατιστικό Δελτίο της Τράπεζας της Ελλάδος αποκαλύπτει (σελ. 116, Πίνακας V.4. Έσοδα Κρατικού Προϋπολογισμού) πως κάθε ένα από τους 8 πρώτους μήνες του 2007 για τους οποίους υπάρχουν στοιχεία, τα φορολογικά έσοδα από τις επιχειρήσεις είναι μειωμένα σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2006 (Ιανουάριος -24%, Φεβρουάριος -23%, Μάρτιος -17%, Απρίλιος -15%, Μάιος -37%, Ιούνιος -24%, Ιούλιος -14%, Αύγουστος -8%). Πως είναι συνεπώς δυνατόν να αυξηθούν συνολικά τα φορολογικά έσοδα από τα νομικά πρόσωπα κατά 4,8% όπως προβλέπει ο προϋπολογισμός;

Για τη δίκαιη φορολογία των επιχειρήσεων το ΠΑΣΟΚ προτείνει:

- τη φορολογία των διανεμομένων κερδών των επιχειρήσεων ως ατομικό εισόδημα,
- τη φορολόγηση της υπεραξίας που παράγεται από βραχυχρόνιες χρηματιστηριακές συναλλαγές,
- την αποτελεσματική φορολόγηση ακινήτων που ανήκουν σε εξωχώριες εταιρείες (off shore)
- και ένα αξιόπιστο σύστημα δειγματοληπτικών ελέγχων που θα αξιοποιεί τη σύγχρονη τεχνολογία για τον περιορισμό της φοροδιαφυγής.

Η ΝΔ δεν κάνει τίποτα από όλα αυτά. Αντιθέτως μείωσε τη φορολογία των κερδών που διανέμονται, δηλαδή αυτών που δεν επανεπενδύονται αλλά πάνε στις τσέπες των μετόχων. Από υπολογισμό με τα στοιχεία του έτους 2005, προκύπτει πως η απώλεια εσόδων για τον προϋπολογισμό ανέχεται σε σχεδόν 1,4 δις € ετησίως. Πάνω από το μισό του ποσού αυτού αφορά μόλις 170 επιχειρήσεις σε σύνολο 185.000 επιχειρήσεων που φορολογούνται ως νομικά πρόσωπα. Εκτός από άδικη, η πολιτική αυτή αποδεικνύεται και παντελώς αναποτελεσματική αφού δεν δίνει κανένα κίνητρο για την επανεπένδυση των κερδών. Οι επιχειρηματικές επενδύσεις για εξοπλισμό για παράδειγμα αυξήθηκαν μόλις κατά 0,5% το 2005 και κατά 3,5% το 2006.

Οι φορολογικοί συντελεστές των επιχειρήσεων τους οποίους η Κυβέρνηση μείωσε κι άλλο ήταν -πριν τις μειώσεις- περίπου στο μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι συγκρίσεις της φορολογίας των επιχειρήσεων που κάνει η κυβέρνηση είναι παραπλανητικές. Για παράδειγμα, γίνεται συχνά σύγκριση με την Ιρλανδία και αναφέρεται πως ο συντελεστής φορολόγησης κερδών είναι στη χώρα αυτή μόλις 12,5%.

Η πραγματικότητα είναι όμως ότι το 12,5% στην Ιρλανδία αφορά τα κέρδη που δεν διανέμονται, αλλά τα κέρδη που παραμένουν στην επιχείρηση και επανεπενδύονται. Τα διανεμόμενα κέρδη, αυτά που πάνε στους μετόχους φορολογούνται με την κλίμακα φυσικών προσώπων που είναι πολύ υψηλότερη. Τι έκανε η κυβέρνηση της ΝΔ; Ακριβώς το αντίστροφο: μείωσε τη φορολογία των κερδών που διανέμονται, παρέχοντας κίνητρο για την μη επανεπένδυσή τους.

Χρησιμοποιείται στην Ευρωπαϊκή Ένωση ένας σύνθετος όρος: ο τεκμαρτός συντελεστής φορολόγησης κεφαλαίου που δίνει συγκεντρωτικά το επίπεδο φορολόγησης του κεφαλαίου. Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat, η Ελλάδα είναι στο 15% όταν ο μέσος όρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι στο 28%. Είμαστε από τις χώρες με τη χαμηλότερη φορολόγηση του κεφαλαίου και αυτό προτού μειώσει η ΝΔ και άλλο τους συντελεστές. Αν δε εξετάσουμε το συντελεστή φορολόγησης εισοδήματος από επενδύσεις χαρτοφυλακίου και επιχειρηματικών εσόδων, είμαστε η χώρα με τη χαμηλότερη φορολόγηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Όσο για τα νοικοκυριά, η ΝΔ διαφημίζει ως επιτυχία το γεγονός ότι το αφορολόγητο όριο αυξήθηκε σε 12.000 € με αποτέλεσμα 3,3 εκατ. Έλληνες να μην πληρώνουν πια φόρο. Καταρχήν ας διευκρινίσουμε πως οι συνάδελφοι της ΝΔ εννοούν φορολογία εισοδήματος, ξεχνώντας πως οι ίδιοι φορολογούμενοι υπέστησαν επιδρομή έμμεσων φόρων. Ας θυμίσουμε επίσης ότι το αφορολόγητο όριο είχε αυξηθεί επί ΠΑΣΟΚ από 6.750 σε 10.000 € το διάστημα 2000-2003, δηλ. αύξηση κατά 48%, ενώ το διάστημα 2004-2007 αυξήθηκε κατά μόλις 20%. Με το αφορολόγητο όριο που το ΠΑΣΟΚ είχε καθιερώσει, 3 εκατ. Έλληνες απαλλάσσονταν ήδη από το φόρο εισοδήματος.

Οι Έλληνες που έχουν αφορολόγητο εισόδημα επιβαρύνθηκαν δυσανάλογα από τις πρωτοφανείς αυξήσεις των έμμεσων φόρων που καθιέρωσε η ΝΔ: αύξηση ΦΠΑ στο 19%, 2 φορές αύξηση φόρου στα καύσιμα και στα τσιγάρα, αύξηση φόρου στα ποτά και τελών κινητής τηλεφωνίας. Οι αυξήσεις αυτές αντιστοιχούν σε 1,6 δις € πρόσθετους έμμεσους φόρους το 2007. Αντίθετα οι Έλληνες με υψηλά εισοδήματα (π.χ. άνω των 50.000 Ευρώ το έτος) είδαν σημαντική φορολογική ελάφρυνση.

Ως προς τους φόρους στην περιουσία, η ΝΔ υποσχέθηκε προεκλογικά μείωση των φορολογικών βαρών στα ακίνητα, στη ΔΕΘ, μόλις μια εβδομάδα πριν τις εκλογές. Τώρα έρχεται να διαψεύσει για άλλη μια φορά τις υποσχέσεις της, καθιστώντας τη φορολόγηση της ακίνητης περιουσίας ακόμη πιο άδικη. Αντί να αναπροσαρμόσει τα αφορολόγητα όρια του φόρου κληρονομιάς ώστε να καταστεί δικαιότερος, φοροαπαλλάσει την κληρονομιά ανεξαρτήτως ύψους περιουσίας, ευνοώντας έτσι τις μεγάλες κληρονομίες.

Από την άλλη, επιβάλλει φόρο κατοχής, επιβαρύνοντας με πρόσθετους φόρους μια μεγάλη μερίδα του ελληνικού πληθυσμού, καταργώντας στην ουσία τον στοχευμένο φόρο μεγάλης ακίνητης περιουσίας που είχε επιβάλλει το ΠΑΣΟΚ. Συνολικά, οι φόροι ακίνητης περιουσίας σχεδόν τετραπλασιάζονται από τα 240 εκ. € στα 900 εκ. €. Επιβεβαιώνεται συνεπώς η μεγάλη κοινωνική αδικία, με την κατάργηση του φόρου επί της μεγάλης κληρονομιάς και την επιβολή ενιαίου τέλους ακίνητης περιουσίας για όλους. Η ΝΔ χαρίζει €115 εκατ. σε όλους όσους έχουν μεγάλες κληρονομίες και συλλέγει επιπλέον έσοδα €660 εκατ. από όλους όσους έχουν στην κατοχή τους ακίνητα, ανεξάρτητα από την αξία τους

Το ΠΑΣΟΚ προτείνει την ενοποίηση των περισσότερων φόρων ακίνητης περιουσίας σε έναν ενιαίο φόρο και την απόδοσή του στην Τοπική Αυτοδιοίκηση για την ενίσχυση της αποκέντρωσης.

Το συμπέρασμα από τα παραπάνω είναι σαφές: η ΝΔ ακολουθεί συστηματικά μια πολιτική απόκλισης των χαρακτηριστικών του φορολογικού μας συστήματος από τα πρότυπα των προηγμένων κρατών της ΕΕ. Μείωσε την άμεση φορολογία στην οποία ήμασταν ήδη χαμηλότερα από τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες, αύξησε την έμμεση φορολογία στην οποία ήμασταν ήδη υψηλότερα, και μείωσε την φορολογία του κεφαλαίου στην οποία ήμασταν ήδη χαμηλά. Επιβάρυνε τα χαμηλά και μεσαία εισοδήματα και ελάφρυνε τα υψηλά εισοδήματα.

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Πέραν της γενικής πολιτικής κατεύθυνσης που αποτυπώνεται στο σκέλος των εσόδων του προϋπολογισμού όπως ήδη αναλύθηκε, υπάρχουν και μία σειρά ειδικών θεμάτων που αφορούν τα έσοδα και αμφισβητούν ευθέως την αξιοπιστία του προϋπολογισμού που κατέθεσε η κυβέρνηση καθώς και την υποτιθέμενη μείωση του δημοσίου ελλείμματος κάτω του ορίου του 3%.

1. Αποτελέσματα ΟΤΑ, ΟΚΑ και λοιπών ΝΠΔΔ

Το μέγεθος για τα αποτελέσματα των ΟΤΑ, ΟΚΑ και λοιπών ΝΠΔΔ είναι μέγεθος "ασανσέρ". Ανεβοκατεβαίνει ανάλογα με τις ανάγκες και δεν υπάρχει ή δεν αποτυπώνεται κανένα στοιχείο που να δικαιολογεί το εύρος ή τη διακύμανση του από χρόνο σε χρόνο. Το 2005 ήταν €2 δις, το 2006 €3,2 δις και το 2007 €4,3 δις., δηλαδή υπερδιπλασιάστηκε το οικονομικό αποτέλεσμα των οργανισμών αυτών σε δυο μόλις χρόνια (πίνακας 3.2, σελ. 72)! Το 2008 φθάνει τα 7,1 δις, εκ των οποίων 2,6 δις. θα δοθούν σε ΙΚΑ και ΟΤΑ μέσω της έκδοσης ομολόγων.

Στο κεφάλαιο 5 της εισηγητικής έκθεσης για τον προϋπολογισμό (σελ. 151 και 155) παρουσιάζονται στοιχεία για ΟΤΑ και ΟΚΑ αλλά από πουθενά δεν είναι δυνατόν να εξαχθεί το παραμικρό συμπέρασμα που να δικαιολογεί την εξέλιξη αυτή. Στον πίνακα 5.6 σελ 151 τα οικονομικά αποτελέσματα όμως των ΟΚΑΠ είναι αρνητικά. Το έλλειμμα ήταν 6,6 δις το 2006, 7,6 δις το 2007 και 8,6 δις το 2008. Όσο για τους ΟΤΑ δεν υπάρχουν στοιχεία. Μήπως είναι πλεονασματικοί; Οι ΟΤΑ όμως ξέρουμε ότι έχουν έλλειμμα. Από πού βγαίνει το πλεόνασμα;

2. Εθνικολογιστικές προσαρμογές

Οι «εθνικολογιστικές προσαρμογές» αυξομειώνονται κατά το δοκούν για να εμφανιστεί το ύψος του ελλείμματος της Γενικής Κυβέρνησης όπως βολεύει. Οι εθνικολογιστικές προσαρμογές αποτυπώνονται ως έσοδα 1,7 δις το 2007, και 1,5 δις το 2008. Δεν υπάρχει όμως καμία απολύτως πληροφορία για το τι είναι αυτά τα έσοδα και πώς αναλύονται. Ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών κατόπιν ερωτήσεως δημοσιογράφου δεσμεύτηκε στην παρουσίαση του προσχεδίου του προϋπολογισμού ότι με την κατάθεση του τελικού σχεδίου θα παρείχε πλήρη στοιχεία για τη σύνθεση του μεγέθους αυτού, αλλά παρόμοια πληροφόρηση δεν παρουσιάζεται στον προϋπολογισμό.

3. Έσοδα Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων από την ΕΕ

Στα έσοδα του ΠΔΕ από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της ΕΕ και το Ταμείο Συνοχής παρατηρείται μια σοβαρή ανωμαλία. Το 2007, τα έσοδα αυξήθηκαν κατά 36% (1,1 δις €) ενώ οι δαπάνες του ΠΔΕ κατά μόλις 11% (0,6 δις €). Η υπέρμετρη αύξηση των εσόδων το 2007 δεν μπορεί να οφείλεται ούτε σε καθυστερημένη είσπραξη κοινοτικών πόρων για δαπάνες του έτους 2006, καθώς και τότε η αύξηση ήταν μόλις 11%.

Η φαινομενικά εντυπωσιακή αυτή αύξηση των εσόδων του 2007 έχει τη δική της εξήγηση: οφείλεται στο μεγαλύτερο μέρος της στη μείωση κατά 1,8 δις € της εθνικής συμμετοχής στο Γ' ΚΠΣ που με πρωτοβουλία της ελληνικής κυβέρνησης αποφασίστηκε το Δεκέμβριο του 2006 και στην αναδρομική είσπραξη ποσών της τάξης του 1,2 δις € εντός του 2007 από τα ταμεία της ΕΕ. Με άλλα λόγια χωρίς ανάλογη εκταμίευση από τον προϋπολογισμό, αυξήθηκαν τα έσοδα από την ΕΕ για παρελθούσες δαπάνες και εμφανίστηκε τεχνητή αύξηση του ποσοστού απορρόφησης αλλά και των εσόδων του προϋπολογισμού. Είναι άλλη μια από τις αλχημείες που χρησιμοποίησε η ΝΔ στο ΚΠΣ.

Όμως, ενώ η αναδρομική είσπραξη κοινοτικών πόρων αφορά δαπάνες που έγιναν από την έναρξη του Γ' ΚΠΣ, δηλαδή, για τα έτη 2000-2006, το ποσό εισπράχθηκε και κατατάχθηκε στα έσοδα του 2007, αντί να καταμεληθεί ως έσοδο στα προηγούμενα έτη, βελτιώνοντας την απεικόνιση του αποτελέσματος του τρέχοντος έτους. Αυτό όμως συνιστά ίσως λεπτομέρεια σε σχέση με το εξής: σύμφωνα με τους δημοσιονομικούς κανόνες της ΕΕ, τα έκτακτα έσοδα πρέπει να εξαιρούνται από το συνυπολογισμό του ελλείμματος καθώς δεν έχουν επαναλαψιμότητα (one-off).

Και πράγματι, το γεγονός ότι συνιστούν έκτακτα έσοδα για το 2007 επιβεβαιώνεται από το ότι το 2008 τα έσοδα του ΠΔΕ από την ΕΕ μειώνονται σημαντικά, από τα 4,85 δις € στα 4,3 δις €, δηλαδή κατά 11,5%, παρά την πρόβλεψη αύξησης των δαπανών κατά 10%. Οπότε προκύπτει το εξής πολύ απλό συμπέρασμα: αν εξαιρέσει κανείς το ποσό αυτό των 1,2 δις € (0.5 % του ΑΕΠ) που αντιστοιχεί σε

πάνω από μισή μονάδα του ΑΕΠ από τα έσοδα του 2007, το έλλειμμα αυτομάτως υπερβαίνει το κατά Maastricht όριο και αυξάνεται από το 2,7% στο 3,2% του ΑΕΠ.

Κατά συνέπεια, ακόμη και αν το σύνολο των λοιπών στοιχείων του προϋπολογισμού ήταν απολύτως ειλικρινά και αξιόπιστα, ακόμη και αν αποδεχθούμε πως δεν υπάρχουν ελλείμματα και χρέη που δεν έχουν καταγραφεί (π.χ. χρέη νοσοκομείων), το στοιχείο αυτό από μόνο του αρκεί για να βρίσκεται το έλλειμμα πάνω από το όριο του 3%. Η κυβέρνηση πρέπει συνεπώς να σταματήσει να προκαλεί τη νοημοσύνη μας και να κομπάζει πως τώρα, για πρώτη φορά μετά την ένταξη στην ΟΝΕ, το έλλειμμα μειώνεται κάτω από τη τιμή αναφοράς του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Το σκέλος των εσόδων είναι, ίσως, το πλέον πολιτικό: απαντά στο ερώτημα "ποιος πληρώνει" και άρα, είναι η δικαιολογητική βάση για όλες τις δαπάνες. Η απάντηση του προϋπολογισμού του 2008 (αλλά και των προηγούμενων της ΝΔ) είναι πως μέσω της επιδείνωσης της σχέσης έμμεσων και άμεσων φόρων, μέσω της αύξησης της συνεισφοράς της φορολογίας φυσικών προσώπων στα άμεσα έσοδα, μέσω της συγκριτικής ελάφρυνσης των υψηλών εισοδημάτων, πληρώνουν όλο και λιγότερο το κεφάλαιο σε σχέση με την εργασία, όλο και λιγότερο τα υψηλά εισοδήματα και οι μερισματούχοι, όλο και περισσότερο τα χαμηλά και μεσαία εισοδήματα.